

॥ अथ अष्टपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ Chapter-58

- वसिष्ठ उवाच :- ततो गच्छेन्नृपश्रेष्ठ दिव्यरूपं विनायकम् ॥
 गावत्सलमितित्यातं सिद्धिं भुवि देहिनाम् ॥ १
- पुरा प्रभावती नाम गन्धर्वतनया नृप
 तपस्यन्तं मुनिं प्राप्ता दमनं हृदि बिभ्रती ॥ २
- अनूपसौगरस्यान्ते मनोज्ञे कदलीश्वरने ॥
 मनोभवशरातां सा तमुवाच तपोनिधिम् ॥ ३
- प्रभावत्युवाच :- मुने भूच तपः शीघ्रं कामिनी कामयस्व मां ॥
 दह्यमानां परित्राहि सततं मदनाग्निना ॥ ४
- दमन उवाच :- वयं महर्षयो दान्ता मदे तपसि निश्चिताः ॥
 क्षणैकसौख्यलामेन हृणयामः कथञ्चन ? ॥ ५
- प्रभावत्युवाच :- कुलमस्माकमुद्विग्नं कामेन सततं मुने ॥
 जानासि तत्कथं ब्रून्निर्णाय व्यवस्यति ॥ ६
- दमन उवाच :- वयं सहस्रयुगे यत्कुरु सदे तपसि विविक्षताम्
 यदिगच्छन्ति ते प्राणाः स्मरातयाः सुलोकने
 ततः पुण्याः प्रतीक्षस्व यज्ञियाः षड्निशा मम ॥ ७

-०-

१ बी दिव्यरूप

२ बी दमन

३ बी क्षणैकसौख्यलामे न दूणयामः स्वकं वपुः प्र पूणयामः कथतः

४ कुलमस्माकमुद्विग्नं

५ दमन उवाच

६ यज्ञे वैष्णविणशा

प्रभावत्युवाच :- स्थातुं मुने न शक्नोमि रात्रीमेका मपि क्वचित् ॥
अधुनैव मया^१ सार्धसिगमं कुरु वै द्विज ॥

८

मय्य
वसिष्ठ उवाच :- हत्युक्त्वा दमनं राजन् गन्धर्वी मदनातुरा ।
परिष्वक्तु मनाः पार्श्वे गृहीतुमुपचक्रमै ॥
अथ कृद्धो^३ मुनिर्यज्वा स्पर्शदेव शशाप ताम् ॥
व्याघ्री भविष्यसी त्युक्त्वा गन्धर्वी साप्यकम्पत ॥

९

१०

उवाच चेनं शोकान्तां प्रसीदेति पुनः पुनः ॥

११

दमन उवाच :- शापान्तां भविता शीघ्रं तव गन्धर्वनन्दिनि ॥
हनिष्यसे गणेशेन स्कन्धे परशुना^६ ध्रुवम् ॥

१२

वसिष्ठ उवाच :- हत्युक्तमात्रे मुनिना व्याघ्री भूता प्रभावती ॥
करालदन्त्रा कुराक्षी मांसशोणितभोजना ॥

१३

कुर्वती पीषणा ज्वादान् भक्षयन्ती मृगा ज्वहून् ॥
वनाद्धनं परिभ्राभ्य प्राप्ता श्रीमाल सीमनि ॥

१४

-०-०-

१ ए बी मया

२ बी पार्श्वे गृहीतुमु पचक्रमै

घ ई परिष्वज्य मुनि पार्श्वे

३ ए कृद्धो

४ ए समिति

५ ए गन्धर्वी साप्यकम्पत

६ ए परशुना ।

दष्टाव यूथानि घेनूनां ब्राह्मणानां विनिर्जनम् ॥	
पर्यधाव त्सुसंकुदा जघाता कूरदर्शना ॥	१५
ततो गङ्गवः परिक्रेसुः कम्पमाना भयादिताः ॥	
पुच्छानि पृष्ठमारोप्य ^१ अधालीढतृणाननाः ॥	१६
व्याममार्गितां देवस्तदा श्रीमालमा व्रजन् ॥	
व्याघ्रीं तामभिधावन्ती ददर्श ^२ द्विरदाननः ॥	१७
ततः परशुमाक्षिप्य कंठे तामवधीद् कलात् ॥	
हतमात्रा तु सासयः शयात्मुक्ता प्रभावती ॥	१८
रूपेणाप्रतिमा लोके जाता गन्धर्व कन्यका ॥	
तां विलोक्याथ भगवान् त्यक्तव्याघ्रतनु नृप ॥	१९
उवाच विस्मयाविष्टः ^३ पृथुनेत्रो विनायकः ॥	२०
विघ्नराजउवाचः- तुष्टोऽस्मि तव चावीर्यं वरं वरय मा चिरम् ॥	
देवानां दर्शनं लोके न मोघं स्यात्कदाचन ॥	२१

-०-

१ बी-उध्वालीढ

२ बी-पृथुनेत्रो

१ ए-अधालीढतृणाना

२ ए-ददर्श

- प्रभावत्युवाच :- अवतारमिह स्वामिन् कुरु देव विनायक ॥
 श्रीमालेऽत्र स्थितिं देव कुरु मे प्रार्थनेन हि ॥ २२
- अत्र कौत्रे स्थितं ये त्वामर्चयन्ति शरीरिणः ॥
 तेभ्यः सिद्धिस्त्वया देया साधकेभ्यः सदा प्रभो ॥ २३
- विनायक उवाच :- येऽर्चयिष्यन्ति मामत्र स्थितं मर्त्याः प्रभावति ॥
 न तेषां विपदा जातु संपदस्तु पदे पदे ॥ २४
- वात्सल्यमिह धेनूनां रक्षणा द्विहितं मया ॥
 तस्मा द्वावत्स लो नाम्ना वत्स्यामीह हृष्टं शुभे ॥ २५
- चतुर्थीवासरे स्नात्वा ये नमिष्यन्ति मासिह ॥
 राजसूयफलं तेषां तृष्टौ दास्यामि सुन्दरि ॥ २६
- त्रैलोक्यवन्दितः श्रीमान् पतिस्तव मविर्भूति ॥
 पुत्रश्चभूवि साम्राज्यं लप्स्यते नात्र संशयः ॥ २७
- वशिष्ठ उवाच :- हत्युक्त्वान्तर्हितो देवः कृत्वा तत्रांशतः स्थितिम् ॥
 प्रभावती च शिखरं त्रिवस्याद्रेः समम्यसात् ॥ २८

-०-०-

- १ बी श्रीमाले त्र स्थितिं (तं) ये त्वामर्चयिष्यन्ति मानवाः
 घ अर्चयन्ति शरीरिणः
 १ ए हृष्टं २ ए येर्चयन्ति

(५११)

हत्थमासीन् महीपाल श्रीमाले गणनायकः ॥

गोवत्सल इति ख्यातां दर्शनादेव सिद्धिः ॥

२६

एतन् माहात्म्यमतुलं श्रद्धायुक्तः शृणोति यः ॥

कर्मरम्भेण सर्वेण तस्य विघ्नं जायते ॥

३०

इति श्री स्कन्दपुराणे एकाशीति साहस्र्यांसंहितायां
ब्रह्मविभागेतृतीय परिच्छेद श्रीमालमाहात्म्येगोवत्सलमाहात्म्यन्नामअष्ट
पञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५८ ॥